

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szövegtáblánként minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fel oldal 16.— | nyolczad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

CSÁVOLSZKY JÓZSEF

1843—1905.

A váci székesegyház sírboltjában a legújabbban befalazott sírhely szomorúsága a mi szívünknek, mert annak földi maradványait takarja, akit az osztatlan szeretet, a közbecsülés oly határtalan rajongással vett körül.

Meghalt a keresztény emberbaráti szeretet gyakorlásának egy maradandó emléket létesítő mestere; a magyar nemzeti nevelésnek a katolikus Egyház tanításának elvein álló bajnoka; a tudomány és művészet szolgálatában lankadatlanul működő hazafi; egy a jóság, az előzékenység, a szolgálatkészség élöképe, ki a Melkizedek-rendjéből való volt és úgy töltötte be széleskörű hivatását, hogy öröme telt benne a hazának és egyháznak.

Sajgó fájdalom vesz erőt a szíven és zokogva borul síhrantjára a még életben levő, hogy fölkiáltson: miért is hagytál bennünket itt?! És te bizonyára azt felelnéd: «Mert tetszett az Úrnak, legyen meg az ő szent akarata!» Ez egyetlen vigaszunk, melyet a föltámadás reményében táplálni tudunk; de míg élünk, nem felejtjük el soha, hogy a váci egyházmegye és káptalanjának az erényekben tündöklő tagja lelkével, szíve egész melegével a miénk volt, kath. tanítóké.

A tanítóknak nemesak elüljárója, hanem atyja is volt. Kevés ember van Magyarországon, aki az egyszerű tanítót úgy becsülte és tisztelte volt, mint ő, kinél a jól megérdemelt rang és méltóság nem emelt válaszfalat.

Hogy mennyire szerette, tanúbizonysága az a konviktus, mit ő létesített a tanítók gyermekei számára, amelyben ezidőszerint 80 fiú van elhelyezve. És miből? Bizony legnagyobb részt az ő szerény váci kanonoki jövedelméből.

Ütött-kopott reverendáján nemesak a püspöki nyakék diszlett, hanem a takarékoság is, mely

nála erénnyé vált, az emberbaráti szeretet gyakorlásában és a tudomány művelésében, a művészet pártolásában, a közjólét előmozdításában. Nem keresett senkit és semmit, csak szíve jóságának kielégítését, amiért mindent megvont magától.

Valami fenségesen kialakult jellemvonás sugárzott ki arcából, mikor a nála megszokott leereszkedő előzékenységgel fogadta az embert. És minő odaadó szeretettel csüngött minden ügyön, mely a közügyet szolgálta! És mindezt a kötelességtudás és teljesítés páratlan gyakorlásával, melyből egy vonalnyi mulasztást nem engedett meg önmagának. Többet ne mondjak, mióta a magyar katolikus tanügy iránti érdeklődés oly lendületet vett, el nem maradt egyetlen egy alkalommal sem, mindig ott volt közöttünk.

Főszóalásainak higgadsága, mélyen való átgondoltsága, szelid szavakban való kifejezése és fölemelő előadása oly kedvessé, oly vonzóvá tették, hogy öröm volt hallgatni őt. Őt, kinek egész lényén meglátszott, hogy mint kartárs vett részt tanácskozásainkban és a szeretetnek, a méltóságnak kitüntető jelvénye mindnyájunkat ő benne, a püspökben, a főtanfelügyelőben, a hazafiban, az áldott emberben egyesített.

És most eltávozott tőlünk oda, ahonnan nincs visszatérés. Elköltözött nemes lelke abba a hazába, ahol Mestere ül az Atyának jobbjára föl. Életében a hitnek hirdetője és hűséges ápolója volt. Az ő hite a mi hitünk, amelyben vele egyesülve, nagy szellemét emlékezetünkben elmosódni nem engedjük. Lélekben velünk marad s ha a jelenben fájdalomunknak enyhítésére az Úr akaratán megnyugszunk s ha kérjük az élők, holtak Urát, hogy az örök világosság fenyeskedjék neki: kegyeletes emlékezéseinkben nem hagyjuk el őt soha, amelynek zálogául tettük oda a magyar kath. tanítóság koszorúját.

Legyen áldott emléke!

A temetés a város óriási nagy részvétele mellett ment végbe, melyen a magyar kath. tanító-

ság nevében *Jordán Károly* szaniszlói apát, a Tanügyi Tanács egyházi és *Ember Károly* lovag világi elnök vettek részt. Nemzeti színű szalaggal ellátott koszorújukon a következő felirat volt: «Az Országos Kath. Tanügyi Tanács a tanítók jövőjének, a magyar Kalazanciusnak».

A Magyarországi Kath. Tanítók Országos Segélyalapját *dr. Walter Gyula* pápai prelátus, apátkanonok, esztergomi főtanfelügyelő képviselte *Bertalan Vince* képzőtanár és *Fekete Arpad* titkár kíséretében. Az alap részéről küldött kékszalagos koszorún a következő felirat díszlett: «Felejtethetetlen jövőjének az Országos Kath. Tanítói segélyalap». *Bertalan Vince.*

Az alkohol ellen.

A X. alkoholelles nemzeti kongresszus meghívója a napokban tétetett közzé. A kongresszus Budapesten lesz folyó évi szeptember hónapban. Eddig 12 nagyjelentőségű kérdés van a napirendre kitzúve, jobban mondva, előirányozva. Fontos kérdés valamennyi. Előadókul a mérhetetlen horderejű mozgalom legkivalóbb apostolai vannak megnyerve az egész kontinensről, köztük Torinoból *Lombroso Pál*, a világhírű tudós.

A témák nem ölelik föl a nagy társadalmi problémának minden részletét; de a legjelentősebb részletkérdéseket mégis kellőképen megfogják világítani s a cseesemőkorát élő magyar alkoholelles mozgalomnak nagy lökést fognak adni.

Fölmerül a kérdés, hogy a világmozgalommal szemben minő magatartást tanúsítson a magyar tanítóság s az ennek kebelében minden tekintetben oly nagy számot tevő katolikus tanítóság?

Aki az alkoholnak népünk körében észlelhető megdöbbentő pusztításait észleli, az tisztában van a főntebbi kérdésre a felelettel. Erzi, tudja, hogy a katolikus tanítóság nem lehet közömbös e népvészedelemmel s e népvészedelem korlátozására irányuló mozgalommal szemben. Erzi, tudja, hogy neki is részt kell vennie a népmentés e nagy munkájában. Az apostolok közé kell sorakoznia, hogy környezetében sikerrel hirdethesse a józanságnak népmentő ígét.

Hogy azonban sikerrel apostolkodhassék, mindekeelőtt és fölött jó példát kell mutatnia. Tisztában kell lennie a tanítónak azzal, hogy a «mértékletesség» nem vezet célra; mert a legtöbb embernek nincs annyi lelki ereje, hogy az első pohár után ki ne üritse a másodikat, a harmadikat... s Isten tudja, hányadikat. A korcsmásosok jól ismerik az ember e gyarlóságát. Épen azért ök a «méréskelt» ivásnak szószólói.

Am a nép igaz barátai rég meggyőződtek róla, hogy a mértékletes ivásból «mértékkel» ivás lesz és szakítottak a mértékletességi egyesületekkel, melyek korhely tagjaikkal csak nevetségessé tettek, kompromittálták a védelem ügyét s áttértek az *absztinenciára*. A mértékletességi egyletek

megbuktak, ellenben az absztinens egyesületek elterjedtek s máris nem remélt nagy diadalokat arattak.

Ha tehát a tanító ebben a nemes mozgalomban részt akar venni, azon kell kezdenie a dolgot, hogy *maga* absztinenssé legyen. Kétségtelen, hogy az absztinens táborába való sorakozás reánk, akik megszoktuk azt, hogy életünk minden jelentősebb mozzanata szesz ital elvezetésnek legyen kapcsolatos, terhes dolog (legalább kezdetben) s tőlünk nem kiesiny áldozat. Am azért bátran meghozhatjuk, mert bő jutalomban részesülünk érte, elsősorban egyéni, erkölcsi és anyagi erőnk gyarapodásában, főképen azonban ama nagy szívbéli megnyugvásban, mely a nép javára hozott ezen áldozatunkat követni fogja. Aki teheti, a népet igazán szereti s annak jobblétéért társadalmi tevékenységre is kész, hozza meg azt az áldozatot, lépjen az absztinens közé. Amit az élet gondjai alatt a tanulónál nehezebben görnyedő egyszerű munkás emberek meg tudnak eszékelni, megteheti a tanító is.

Ne hagyja s ne mondja senki, hogy az ő absztinenciája nem sokat ér; hogy a esőp a tengerben nem változtatja meg annak alkatát. A társadalmi mozgalmakat mindig egyes emberek kezdi. Egyesek szolgálnak jegecedési pontokul. S a kis hógolyóból lavina lesz, melynek mi sem bír ellentállani. Az alkoholelles mozgalom története ezt bizonyítja.

Az angol absztinens mozgalmat *Mathews* barát kezdeményezi. S az ő apostoli mozgalma *másfél millió* embert egyesít a kibontott zászló alatt. Az absztinens szervezett ereje nyomást gyakorol magára a törvényhozásra. És törvényre lesz, hogy ahol a közseg nem akarja, ott nincs korcsma a közsegben.

Másutt is ugyanez a menete az absztinens mozgalomnak. Ma már Angliában öt millióra rúg az absztinens száma, Svédországban 300 ezerre, Norvégiában 200 ezerre, Finnországban csaknem az egész lakosság absztinens. Ezen országban kivétel nélkül minden közseg kidobta a korcsmát. Hol vagyunk, mi fajrokonok, e kis néptől!

Nagyszerű eredményeket mutat föl az absztinens mozgalom Amerikában is.

Ami más nemzetnek sikerül, nekünk is sikerül, csak akarnunk kell. Ha nem sikerülne, az amellettené bizonyoságot, hogy mi magyarok a többi nemzeteknél gyengébbek, ellentállásra képtelenebbek, tehát pusztulásra szánt faj vagyunk.

E lapok olvasói előtt nem kell bizonyíthatni az alkoholnak népünkre gyakorolt végzetes hatását; hiszen napról-napra szemtanúi a romlásoknak, melyeket az alkohol a faj degenerálása, az emberek erkölcsi és anyagi nyomora által okoz. Legyen tehát elég mintegy emlékeztetőül fölhozni azt, hogy:

Mind az a nyomor és szenvedés, amit a túlnépesedés, a munka gyümölcsének igazságtalan megosztása, a bér csekélysege, a munkahiány, az

emberi kapzsiság, gonoszság, irigység, igazságtalanság okoznak, nem eredményeznek akkora nyomort, mint az ivás.

A nyomor egyetlen más fajtájának sincsenek olyan végzetes következményei, mint az ivás szenvedélyének; mert e szenvedély degenerálja a fajt s a jövődőt is szinte helyrehozhatatlan veszteségekkel sújtja. Ilyen veszélyek ellen erősebbi fegyverekkel küzdeni nemes dolog.

A nyugati nemzetek neptanítói derekasan kivesszik a részüket a küzdésből. Tanítói absztinens-egyesületeket alkotnak s ezen egyesületek kebelében megállapíthatják a népre való hatás módjait. Ilyen egyesület létesítésére nálunk is megindult a mozgalom. Alulírott vette magának azt a fáradságot, hogy kartársait a mozgalom támogatására fölhívja. S hála Istennek, nem eredmény nélkül.

Kérve-kérem a lapok olvasóit: csatlakozzanak!

Akik az egyesületbe lépni szándékoznak (anyagi áldozatokról nincs szó), tudassák velem, ha csak egy levelezőlapon is. A tagok már is szép számmal vannak. Ha a csatlakozók száma gyarapszik, rövid idő alatt megalakulhatunk s az őszi kongresszuson már mint számottevő szervezet vehetünk részt.

Szekely-Udvarhely.

Ember János.

Iskolásgyermekünk, iparostanoncaink cigarettázása és rakoncátlankodása.

I.

Sajnálattal tapasztaljuk, hogy az iskolás gyermekek és az iparostanoncok minden «borraivalókat», minden fillérüket cigarettára fordítják, bárhonnét kapjanak is 1—2 fillért, azon csakis cigarettát vesznek. Ha írószerük nincsenek, azzal nem törődnek, azt nem szerzik be, elmennek anélkül iskolába, nem kell nekik a tanulás; nincs bennük törekvés, nem akarnak művelődni, csak a rakoncátlankodás, cigarettázás lebeg szemük előtt.

Jobb volna cigarettá helyett inkább ritkán jólakó gyomrukat megtölteni zsemelével, almával vagy más ilyfélékkel, nem cigarettára pazarolni jövedelmüket.

A cigarettázás jeles orvosok szerint egészségügyi szempontból föltétlenül káros. A nép eleseneyészesedésének főleg a cigarettázás az oka. A cigarettázás miatt pusztít oly föltűnően a *tüdőrész*, mert keresményüket az illetők nem táplálkozásra, hanem cigarettázásra fordítják. Amyira megszokja azt, hogy egész rabja neki, inkább nem eszik, csak cigarettára kerüljön pénze, nem tud dolgozni, lótni-futni, ha cigarettá nincsen szájában.

Bebizonyított tény, hogy a cigarettázás káros hatású, árt a mellnek, rontja a tüdőt, a torkot, miért is annak eltiltását, vagy koriátózását erőlyesen követelnünk kell.

Hogy mennyire ártalmas a cigarettázás, Anglia és Amerika statisztikái igazolják. A manchesteri

sorozókerületben nemrég 11.896 jelentkező ujone közül 3076 vált be. A kiszuperált ujoncokról jeles orvosok jelentették ki, hogy csaknem mindannyian a cigarettázás szenvedélyének rabjai, s ez az oka, hogy nem válnak be katonai szolgálatra.

Ugyanezt észlelték a spanyol-amerikai háború alkalmával Spanyolországban. Beigazolást nyert azon tréfás mondás, minden újabb cigarettá egy újabb koporsószeg.

A cigarettázás nemesak az ifjúságra, de az országra is káros. Nem képes derék, erős és kifejlett ifjakat nevelni a szülő, nem tudunk elég katonát előállítani. Tüdőveszes embereket nevelünk, mi átszáll az utódokra is és így lassankint elkoresosodunk.

Iparkodjunk tehát megakadályozni a cigarettázást és pedig először az ifjúságnál. Tiltsuk meg szigorúan azt a tanulóknak. Ne legyen szabad nekik sem az iskolában, sem annak környékén cigarettázni. Világosítsuk föl őket a cigarettázás káros hatásáról s hassunk oda, hogy azok otthon se cigarettázzanak. Kérjük föl a gazdákat is e szervünk kivételére és akkor lesz eredménye fáradozásunknak.

Jó lenne még néha-néha a tanulókat az iskolában megvizsgálni, vajjon nincsen-e náluk cigarettá, ez is visszariasztaná őket annak élvezetétől.

Jó volna nálunk is behozni, hogy csakis 17 esztendőnél idősebb ifjaknak legyen szabad cigarettát eladni és színi; az ez ellen vétőt 40—100 korona bírsággal, esetleg börtönnel kellene sújtani.

II.

Valamint az embereket, úgy a gyermekeket is tisztességes magukviselete, illemtudása és előékenysége után ítéljük meg.

Amely gyermek gyöngéd és tiszteletteljes magaviseletű, az utcán, az iskolában, játék közben és egyebütt illemtudó, abban öröme telik mindenkinek s arról elmondjuk, hogy jó gyermek, tehát csak a maga jótulajdonságait nyilvánítja. Az ilyen gyermekből derék, jóra való és értelmes ember lesz, s mivel megbecsülte magát és másokat, őt is meg fogják becsülni.

Amely gyermek azonban mikor megy az iskolába, s mikor kijön az iskolából, avagy általában mikor az utcán jár, folytonosan szalad, lármát csinál, kiabál, fütyül, énekel, fut a kocsik után, veszekedik, hajigál, lökdösi társait, pufolja a másikat, kövel, fával, kalappal, könyvvel hajigál, csúfolja az arra menőket, húzza a házak esengőit, veri az ablakokat, ingerkedik a kutyával, nem tér ki a járókkal szemben, aki nem köszön, a jó szóra nem hederít; az a gyermek haszontalan, illetlen, műveletlen, az olyanból verkedő, duhaj legény lesz, oly rossz ember, akit megvet a társadalom, aki csak terhére lehet mindenkinek.

Szomorúan tapasztaljuk, miszerint inasaink nagyon is műveletlen elemek, sem az iskolában, sem az utcán nem viselik magukat jól, sőt mikor kimennek az iskolából, valóságos ribilliót idéznek

elő, s mindent elkövetnek, amit elől felsoroltam. Hiába a tanító, tanár, gazda, rendőr figyelmeztetés. Vad csorda ez, melyet nehéz megfékezni. De ne csüggedjünk, törjük meg őket, használjuk föl tekintélyünket a csunya had megfékezésére, hogy leszokva durva magukviseletét, derék, képzett, illetendő és értelmes iparosokká váljanak: majd mikor belátják joakaratumkat, hálával fognak ránk visszaemlékezni.

Szekszárd.

Nagy Béla

A halottbúcsúztatás.

Két magasztos tisztségnek viselője a kántor-tanító s magasztosság dolgában egyik tisztsége a másik elől nem szorul háttérbe. Mint tanítónak föladata kettős: egyrészt e földi élet kellő betöltésére alkalmas embereket nevelni, másrészt az ember örök célja felé irányítani a növendék hajlékony lelkét. Am ez utóbbi munka betetőzése már nem tartozik a tanító hatáskörébe, itt csak az alapozás az ő dolga. Tagadhatatlanul nagyon lényeges dolog a jó alapozás, mert lehet bármily nazyszerű és okos az építmény, rombadől az, ha nem tökéletes és szilárd alapon emelkedett. Azonban hiabavaló dolog, felmunka marad a legtökéletesebb alapozás is, ha tovább nem építik, sőt ha a pusztulás erejének zsákmányául oda lesz engedve. A gyermek lelkét Istenhez emelni, a jó ösvényére vezetni és azon megtartani egyike a legfönségesebb hivatásoknak ugyan, de valóban könnyű ahhoz a hivatáshoz képest, melynek kötelessége immár az élet forgatagába került lelkét, melyet az élvezet, a gyönyör, a fény, a boldogság, az üdv-ésábitó, káprázatos mezébe öltözött bűn és romlás esalogatnak, minden oldalról, bármerre tekint, az üdvösség kényelmetlen útján támogatni és előhaladását biztosítani. Ez a hivatás a lelkészé és munkatársá: a kántor.

A kántor szerepe fontos az Egyház szolgálatában, a szentmise-áldozatnál, körmeneteknél, temetéseknél stb. egyaránt. A hívók néma érzelmeinek, földöntúli vágyódásainak, örömeinek és fájdalomainak ő ad szavakat, melyekkel külsőképen is nyilváníthatja, ami lelke mélyén él. Mily Istennek tetsző jelenet az, midőn karácsony éjjelén vagy Krisztus föltámadásakor a kántor megnyitja a hiveknek egyébként némán maradó ajkait, kifejezésre juttatja a különben még önmaguk előtt is ismeretlen érzéseket és diadalmas ujjongással fölharsan a lelketrázó örömeinek! Avagy mily magasztos föladat jut a kántorra akkor, midőn temetés alkalmával méltatni kell az elhunytat, megvigasztalni, fölemelni a veszteség által lesújtottakat és javítólag, nemesítőleg hatni a jelenlévőkre. Ez utóbbit, vagyis a kántor szereplését temetéseknél, oly dicsőnek és fontosnak ismerjük, hogy érdemesnek tartjuk jelen cikkünk keretében méltatni.

Osrégi és általános szokás a kath. temetéseknél, hogy a kántor halotti búcsúztatót énekel.

Hajdan, a törzsökös kántor-típusok idejében, élte virágkorát e szokás. Napjainkban, mikor e «vérbeli alakok» szinte kiveszöben vannak és helyüket részben már a «modern idő kívánalmainak megfelelő» kulturferfiak foglalják el, e szokás is kezd kipusztulni. Sokan félrevetik, mint régi idők ostoba szokását: mások gunnyal említik a kántor önalkotta gyarló versezetét, mely alkalmas a temetés komor hangulatát komikus együgyűségével megzavarni. Az első ellenvetés a legkevésbé sem jogosult, mert, amint az alábbiakból ki fog tűnni, a kántor halottbúcsúztatása, a maga tökéletességében és kellő színvonalán, magasztos, megható és egyúttal fölemelő dolog, következőképen szép és szükséges szokás, melyet fömmentani a szív és a kegyelet egyaránt kötelességünkke tesznek. A másik ellenvetésben van némi igazság. Hallottunk magunk is halotti búcsúztatókat, melyek, ha nem halott mellett hangzanának, parodiának vélnők. Szinpompás, tarka bokrétát köthetnénk az ilyen torzverselményekből és sajnos, nem is kellene nagyon fáradnunk a keresésben.

«Nem tudja az ember, hol leli halálát,
Elmegy más határba, ott hagyni a fogát,
Igy járt Hajnal Imre, itt hagyta hazáját,
Atment a Maroson s kitoré a nyakát.»

És:

«Ime itt fekszem meghalva,
Rám esett egy kötél szalma.»

Vagy:

«Mert olyan az ember, mint az ürge madár,
Alig jó világra, elkapja a halál.»

Ez sem érdektelen s a vadzseni iz úgy tartalmán, mint formáján megerzük:

«Afrika völgyében,
Sovány fövenyében
Termő kurta kigyó,
Oly méreggel bíró,
Hogy midőn a fán csevegő
Madarakat szemleli ő,
Mérgétől megfullnak,
Szédülve lehullnak» stb.

De aki az ilyen vadvirágok miatt a halotti búcsúztatás szokását kárhoztatja, oly balgaságot követ el, mintha nem olvasná Petőfi Sándort — Hazafi Veray János miatt. Az igaz, hogy e téren csak a legjobb felel meg a célnak: de az is tény, hogy ma már számos oly gyűjteménnyel birunk, melyekben elegendő jeles búcsúztatót találunk. Amelyik kántorban nincs meg a búcsúztatóírás tehetsége — és ez legkevésbé sem szegyenletes hiány, mert itt is igazság a poeta nascitur — az használja föl a gyűjteményeket, ezt teljes joggal teheti, de őrizkedjék a búcsúztatóírást erőltetni, mert a Pegazusra csak az ülhet föl, akit fölenged, az erőszakost eldobja magától.

A jó búcsúztatónak kellékeit egy ilyennek elemzésével akarjuk megismertetni. A búcsúztató a halál költészete. Tárgya ugyan mindenkor ugyanaz, de a részletekben annyira változatos, hogy két eset sem találkozik, mely teljesen fedné egymást. A különböző életkorok, családi, társadalmi viszonyok, az életsors ezernyi különféle körülményei korlátlan változatosságot hoznak

letré, úgy hogy elmondhatjuk, amint a fa minden levelei hasonlók egymáshoz, még sines csak kettő is közöttük, mely tökéletes szabatsósággal meg-egyezne, akként nem található emberi létsors, melynek összes viszonyait és vonatkozásait tekintve, tökéletes mása akadna. Így, bár a tárgy mindig egy, mégis a búcsúztatás sohasem válik egyhanguvá.

Poe Edgár «Halló»-járól szólóban fölveti a kérdést: e földi élet jelenségei közül melyik a legszebb? Bizonyára az ártatlan, ifjú leány. És melyik a legtragikusabb sors, mely érheti anélkül, hogy magas erkölcsi szépségeinek tökéletes összhangját a legkevésbé is megzavarná? Egyedül a halál. E tragikailag szép tárgyat mutatjuk be egy búcsúztatóban: hogy kinek gyűjteményéből való, az célunkra mellékes.

Mint már fönntebb mondtam, a búcsúztatásnak hármas célja van, úgymint 1. méltatni az elhunytat, például mit vesztett a társadalom, a község, a család, a szülők stb. az elhunytban; 2. megvigasztalni, fölemelni a veszteség által lesújtottakat és 3. nemesítőleg, javítólag hatni a jelenlévőkre. Az első akkordok eszközül szolgálnak egy közös hangulatba ringatni az érzelmeket. A halál szárnya által sujtott család talán durva fájdalomba, sőt kétségbeesésbe van merülve; a többi résztvevők talán nagyon világias, köznap érzelmeikkel jelentek meg a ravatalnál. De fölbűg az ének s a meghatottság hatalmába veszi a szíveket:

«Sirást és zokogást hallunk e gyászhelyen,
Telve itt a szemek keserű könnyekkel.
Sötét bánat honol a szülőknek arcán,
Amely oly szomorú, olyan igen halvány.

Miért ez a bánat? Miért ez a sirás?
Hiszen oly sok itt a koszorú és virág!
Virág és sötét gyász, koszorú és könnyek,
Az ünnepi percben össze mint illenek?

Virághullás történt, letört egy szép rózsá!
Ékes piros színe hamar eltűnt róla.
Elhervadva fekszik ékes ravatalon,
Azért ül a bánat, a gyász az arcokon.

Kertész Vilma meghalt! Gyenge ifjú teste,
Sötét koporsóban van immár elrejtve.
Tizenhét esztendő öröme, reménye,
E mai gyásznapon sírjába megy véle!»

Az Anyaszentegyház sohasem tiltotta el a könyveket; Krisztus is érezte a fájdalmat; memmel nevesebb a fájdalom, annál hamarabb vesztí erejét s minden egyes könnyesepp a vigasztalás számára készít helyet. Hadd érezzék hát a fájdalmat egész teljességében:

«Méltán sírnak tehát az atya és anya,
Ha rátekintenek e gyászravatalra.
Mely, habár virággal van fölékesítve,
Mégis benne hervad szívök édes kincse.

Akit hön szerettek és gonddal neveltek,
Akinek szívében erények díszlettek:
Azt az irigy halál keblőkről letépte,
Nem nézte, hogy a szív meghasad majd érte.

Szép menyegző helyett gyász temetés van itt,
Nem hallunk örömszót, csak a szív jajait.
Halál a vőlegény, viszi menyasszonyát,
Jéghideg kezével, ó, mint karolja át!»

Ha a fájdalom tombolása kifárasztotta a lelket,
oly jól esik megpihenni a vigasztalás édes, enyhe ölében:

«Keserű bánatban a szív meghasadna,
Ha nem deritené a remény sugara:
Hogy akit a szülők ma elveszítének,
Annak lelke előtt fölnyilnak az egek.

Ott még találkoznak üdvözült lelkével,
«Szüzek vőlegénye» dicső fénykörében.
Nem kell sírán közni, lesz még találkozás,
Jézus szent kezéből jó a vigasztalás!»

Ezután egyenkint búcsúzik el az elhunyt szeret-
teitől, ismerőseitől, mintha lelke még ott lebegne
teteme fölött, vigasztalást osztva mindenkinek.
A halállal szemben a legerősebb férfiú is gyöngé,
akár a gyermek; a hős kiejti világverő kardját
jobbajából, a tudós minden tudománya semmivé
foszlik, az ifjúság, a szépség, a boldogság, a hata-
lom, a gazdagság, mindez úgy elenyészik a halál
leheletére, mint az álom az ébredéskor. A halál intó
képe lelke mélyéig megdöbbeníti az embert, aki
ily állapotában a javulásra, a nemesbedésre fogé-
konyabb, hajlandóbb, mint bármikor. Ezért vége-
zetül a búcsúztató intést, tanulságot foglal magá-
ban, melynek természetesen kell következnie az
elhunyt jelleméből vagy életéből.

«Ifjú hajadonok, példából látjátok,
Mily rövid az élet! Azért tisztaságtok
S lelki szépségeket féltve őriztétok:
Szüzek koronáját akkor einyeritek.

Isten veled, világ! Hiú vagy s mulandó,
Ninesen benned semmi igaz és állandó.
Aki benned bizik, az homokra épít,
Érted felejtteni nem szabad az égit.

Szüzek vőlegénye, Jézus, én jegyesem!
Engedd, hogy nyughassak isteni kehleden.
Angyalok s szentekkel örömmel zenghessem:
Dicsértessék Jézus mindörökké! Amen.»

A céljának ilyképen megfelelő búcsúztatóval a
kántor szép hivatást teljesít. Emeli a temetés
ünnepiességét, a gyásznak nemesak becses tar-
talmat ad, hanem ezt maradandóvá is teszi, emeli a
kántor tekintélyét hívei előtt és emeli — kép-
mutatás volna ezt kiesinyelni — a jövedelmét is.
Azért e szokás fönntartandó mindazon helyeken,
hol eddig is gyakoroltattott s meg kell honosítani
ott, ahol még avagy már ismeretlen. Az ifjabb
nemzedék kövesse szeretettel és kegyelettel elő-
deinek nyomdokát; ha valakinek, akkor a kath.
kántortanítónak kell tiszteletben tartania a mult
idők tiszteletre és követésreméltó hagyományait.
Minden egyes jó szokás elhagyásával a nép hité-
nek egy fönntartó oszlopát döntjük ki. Ugyis
minden oldalról megvan támadva a nép vallásos
hite, a kirendelt őrségnek kötelessége nem a
gyöngítés, hanem az alkalmas eszközökkel való
mege erősítés. Ilyen eszköznek valljuk a kántor ha-
loti búcsúztatását is, mert ez is a vallás ígért
hangoztatja a nép között. *Wohlmuth Ernő.*

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A «Sásdvidéki róm. kath. tanító-egylet» f. évi tavaszi rendes közgyűlését május hó 23-án Sásdon a róm. kath. iskola termében tartja meg, melyre az egyleti tagokon kívül a tanügy iránt érdeklődők tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés előtt pontban 8^{1/2} órakor gyászszenntmise lesz az időközben elhunyt egyleti tagok lelki ügyéért. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének fölolvása és hitelesítése. 3. Gyakorlati előadás: «Segédtablák az irva-olvasás kombinált módszer szerinti tanításához.» Tartja: Albert István kisvászari tanító. 4. «Hatarozati javaslat a tanítók — Felsőg — kitüntetés tárgyában». Beterjeszti Albert István tanító. 5. Indítványok. Kérnek a t. egyleti tagok, szíveskedjenek esetleges indítványukat a közgyűlés előtt az elnökségnél bejelenteni. Kelt Bikalon, 1905. év május hó 4-én. *Tanító-egyleti elnökség.*

Meghívó. Az igal-kaposvári róm. kath. tanítói-kör 1905. évi május hó 23-án, kedden, d. e. 8 órakor Kaposvárott, a zárdá-épület helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a kör rendes és pártoló tagjai, valamint a tanügy barátait van szereneseim tisztelettel meghívni. A tárgysorozat főbb pontjai: Reggel 8 órakor szentmise a piébánia templomban. A közönséges és tizedes törtek egy tanítási módszerének bemutatása. Tartja: ft. Melhard Gyula esp. tflő úr. A pápai ev. reform. egyházmegyei tanító-egyesület szózatának fölolvása és tárgyalása a mulasztási bírságötölösök körüli visszaélések tárgyában. Az országos kath. tanítói segély-alap elnökségének föl-hívása s jegyzőkönyvének fölolvása és tárgyalása. A «Gondviselés» című segély-intézet ügyének tárgyalása. A «Veszprémi tanítók háza» ügyének tárgyalása. A tanító-egyleti élet tevékenységét, különösen pedig a tanítókörök gyakorlatiasabb irányú önképzését fejlesztő alkalmas eszközök megállapítása. A képviselői nagygyűlés által kifizőtt tétel tárgyalása. Előadják: Peterdi László és Pados Antal urak. A kath. tanítói iskolai és társadalmi munka-köre s anyagi helyzete. Szintén a képviselői nagygyűlés által kifizőtt tétel tárgyalása. Előadják: Nagy Péter és Zajonez Gusztáv urak. Kaposmérő, 1905. május hó 1. *Károlyi József, körelnök.*

Meghívás. A szombathelyi egyházmegye róm. kath. tanítóegyesületének *jánosházai köre* tavaszi ülését május 25-én Kaldon tartja, melyre a kör t. tagjai s a tanügy barátai tisztelettel meghívotnak. Bögöte, 1905. május 4. *Károlyi József, körelnök.*

Meghívó. Az udvardi alesperesi kerület kath. tanító-sága 1905. május 22-én Udvardon, a kath. iskolában tartja ez évi rendes közgyűlését, melyre a ft. kerületi papságot, a kör t. tagjait, a tanügy barátait tisztelettel meghívjuk. A tárgysorozat főbb pontjai: D. e. 9 órakor szentmise. Hymnus. Unnepi beszéd. főmagasságú és főtisztelendő Vaszary Károly úr, Biboros Herceggprimás 50 éves áldozarsága alkalmából. Tartja: Duschek János, ker. esp. tanfelügyelő. Ö Eminentiaja élete és működése. Előadó: Virsik János bogotai kántortanító. Alkalmi költemény. Irta és szavalja Estéli András udvardi tanító. Pápai hymnus. Világi elnök megnyitója és beszámolója. Pedagógiai értekezés. Tartja: Pápes István szemerei kántortanító. Az orsekujvárvidéki róm. kath. népnevelők egyesületéből való kiválasztás ügye. Szózat. *Duschek János* ker. esp. tanfelügyelő, egyh. elnök. *Szabó János* vil. elnök. *Estéli András* h. jegyző.

Magyarország hazafias neptanítóihoz. 1905. jan. 26-án a magyar nemzeti génusz a maga teljes erejében nyilatkozott. Magyarország hazafias neptanítói országunk összes polgáraival örömmámorban üsztak. Nekünk magyar tanítóknak kettős ünnepünk volt ez. Örültünk, mint hazafiak. Ezereves alkotmányunk sáncairól diadalmasan vertük vissza a nyugati despotizmus szolgálatában álló osatlósokat. Örvendettünk mint tanítók azért, hogy a legújabb nemzeti ünnepnapon a Berzeviczy-féle népoktatási törvényjavaslat örökre eltemetett. Ezt a törvényjavaslatot Göcsből sugalmazták. Legfényesebben igazolja ezt az, hogy a nemzetiségekkel szemben alkudozik. Csak az

összmonarchia szolgálatában álló magyar nyelvű sajtó látott benne nemzeti haladást. Ezek vezették félre a magyar közönséget és a külföldet. Csak ezen osztrák érdekeket szolgáló lapok adtak tápot a nemzetiségi demagógiának; de nem maga a törvényjavaslat. Ha Nagyszébenben fogalmazzák, nemzetünkre akkor sem lehetne meg-szégyenítőbb, a nemzetiségekre pedig kedvezőbb. De a hazafias magyar tanító-ság, mely kész küzdeni végső sehel-letéig a magyarságért, nem látott benne semmit, mi a magyar kulturát csak egy lépésnyivel is előbbre vinné. A Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának a képviselőházhoz benyújtott emlékirata az ország összes hazafias érzelmű tanítóinak véleményét és óhaját tolmácsolja. Nem foglalkoznánk eme lemtárba való javaslattal, ha a nagy nap óta is számos törvényhatóság, hivatalos tanító-egyesület nem óhajtotta volna e szörnyszülöttnek törvény-erőre való emelkedését. De foglalkoznunk kell vele s küz-denünk annak törvénytévése ellen. Hazánk területén nem szabad törvényileg kimondani, hogy más is lehet a tanítás nyelve, mint magyar. A tanítóknak nem lehet megengedni a német, oláh, szerb, tót stb. nyelven történő állami szakvizsgát, mint azt a Berzeviczy törvényjavaslata megengedi. Nemzetünk ellen nyílt támadás törvényileg biztosítani, hogy a nemzetiségi gyermekek a lehetőségig anyanyelvükön tanítandók; míg a magyar gyermekek csak akkor, ha az iskolába járó gyermekeknek legalább is húsz százalékát teszik. Nincs tehát joga Tisza grófnak eme törvényjavaslat mellett kardoskodni, mint azt 1905. május 5-ki képviselőházi beszédében cselekedte. Országunk ösz-szes közoktatásügyi intézeteibe tehát a magyar tanítá-snyelvet kívánjuk. Berzeviczy törvényjavaslata a felekezeti tanítók fizetésének megállapításánál az emberi jogokba ütözik. Égbekiáltó igazságtalanságot tartalmaz. A tanítókat 36 óra közvetlen foglalkozásra kötelezi. Az írásbeli dolgozatok javításával, a tanításhoz való előkészülettel ez heti 50 órára rüg. Nem a terhek növelése ellen tiltakozunk. Hisz erős a hitünk, nincs Magyarország hazafias tanítói között egy sem, ki nem szívesen dolgoznék hazája, egyháza érdekében. De tiltakoznunk kell az ellen, hogy e törvény a magyar tanító-ságot széjjel tagolja. Jövedelem és egyéb kedvezményeik nyújtásával állami és felekezeti tanítók közt éles megkülönböztetést tesz. 24.000 nem-állami tanítónak szemébe vágja: «Kevesebbre becsülöm munkádat, mint az enyéimét!» Nincs tehát más mód, mint sorakozni és e törvényjavaslatnak törvényerőre való emelkedése ellen, a kellő időben tiltakozni. — A hazafias magyar tanító-ságnak egy emberként csatasorba álljon. *A püspökladányi alesperesi kerület római katolikus tanító egyesülete.*

VEGYESEK.

A Szent-István-Társulat közgyűlése. A Szent-István-Társulat folyó évi május hó 18-ikán délelőtt 10 óra-kor Budapesten, a társulat dísztermében II. rendes közgyűlését tartja, melyre a társulat összes tagjait meghívja az elnökség. A társulat számadásait a tagok a közgyűlés előtt nyole napon át a társulat helyiségeiben a hivatalos órák alatt (delelőtt 8—12 és délután 3—6 óra közt) meg-tekintethik. A közgyűlést delelőtt 9 órakor a jézustársá-sági atyák templomában (VIII. Scitovszky tér) tartandó szentmise előzi meg. A közgyűlés tárgysorozata ez: 1. Elnöki megnyitóbeszéd. 2. Alelnöki jelentés. 3. Igaz-gatói jelentés. 4. Titkári jelentés. 5. Az 1904. évi záro-számadások és vagyonmérleg megvizsgálása s a fölment-vény megadása. 6. Az 1905. évi költségvetés megállapítása. 7. Az igazgató-választmány kiegészítése. 8. A számviz-sgáló-bizottság kiküldése. 9. A Tudományos és Irodalmi Osztály új tagjainak kihirdetése. 10. Esetleges indítványok.

Pivár Ignác halála. Pivár Ignác, kegyesrendi áldozó-pap, a vakok budapesti intézetének igazgatója, hosszas szenvedés után meghalt. Nemcsak egyénisége, munkás-ságának hosszú multja szerezte meg számára az általános elismerést és tiszteletet, hanem az az emberbaráti hivatás is, mely a szerencsétlen vakok oktatásának, jó nevelésé-

nek sok-sok laira. Az otthona, 1843. ap. a kegye- 1869-ben

Elnök
Egylet
intézet
választ
el. lemo
tak öss
sülünk.
Peres S
megnye
pártja.
sünk, h
távozás
minden
rok egy
egzesé
képzők
kifolyó
julius P

Az
tanítói
korona
és kis
tanítók
tember
fizetés
elnöke
Később
nak. A

Ba
kántor
11 1108
1 899/1
pártól
amnyi
4 kév
10 80
és tar
den j
ostyu
házké
kor 5
Tovab
a ré
kert.
tanító
tani,
tanító
tyes
tetni
kérv
A pá
tás j

M
kánt
koru
Azor

nek sokszor emberi erőt meghaladó föladatát róttá vála-
laira. Az ő igazgatása alatt nyílt meg a vakok új, modern
otthona, már a főváros zajos forgalmán kívül. Pivár Ignác
1843. április 1-én született Csobánkán, Pestmegyében:
a kegyesrendbe 1861. szeptember 16-án öltözött be s
1869-ben szentelték föl.

Elnökség a Tanítóképzőintézeti Tanárok
Egyletében. A szakfelügyelet dolgában a Tanítóképző-
intézeti Tanárok Egyletének elnöke, Kovács János dr., a
választmány többségével ellentétes álláspontot foglalva
el, lemondott állásáról és most rendkívüli közgyűlést hív-
tak össze, amelyen elnököt fognak választani. Mint érte-
sülünk, mozgalom indult meg, amely az elnöki állásra
Peres Sándor tanítóképzőintézeti igazgatót szeretné
megnyeri. Peres Sándorral szemben Baló dr.-nak is van
pártja. Az egész pártoskodásra nekünk az a megjegyzé-
sünk, hogy a lemondott elnöknek, dr. Kovács Jánosnak
távozását fájjaljuk, mert komoly és bolcs előrelátással
mindenkor általános megnyugvásra vezette a képzőtana-
rok egyesületét. A harc, amely most az elnökségért folyik,
egészségtelen belső életét mutatja az egyesületnek. A kath.
képzők tanárainak figyelmét már ebből az incidensből
kifolyólag is föl hívjuk a kath. képzőintézeti tanároknak
julius hóban Nagyváradon tartandó kongresszusára.

Felélős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Az **oroszkai** (Bars megye) községi iskolánál egy másod
tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása 1. 800
korona államsegély, 2. Lakás: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra
és kis kert. Tannyelv magyar. Pályázhatnak okleveles
tanítók és tanítónők. A megválasztott állását f. évi szeptem-
ber hó 1-én tartozik elfoglalni, mely naptól húzza évi
fizetését is. A folyamodványok «az oroszkai iskolaszék
elnökéhez» intézendők. Pályázati határidő **május hó 30.**
Későbbben benyújtott folyamodványok visszaszámraztat-
nak. Az *iskolaszék.* 164 1—1

Győri püspöki megye.

Barbaacson (Sopron m.) magyar nyelvű róm. kath.
kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme:
11 000/1000 hold szántóföld réttel megművelés nélkül:
1 800/1000 hold nádas. Minden magánkenyérén élő gazda-
pártól 1/4 pesti mérő búza és 20 fill., zsellépartól ugyan-
annyi rozs és 20 fill., özvegyektől 20 fillér. Hazunkint
4 kéve nád, iskolás gyermektől 12 kéve. Köznapi iskolás-
tól 80 fill., ismétlőtől 20 fill., mely összeg a tanítószoba
és tanterem fűtésére fordítandó; kifogásolt fűtés eseté-
ben jelzett összeget az eljáróság kezeli. Tandij: 96 kor.,
ostyasütésért egy mérő búza. Stóla: kereszteleskor, egy-
házhelőkör 20, esküvőkör 40, temetőkör 90, énekesmise-
kör 52 fillér, liberánál 1-04 kor. Alapítványok után 7-84 kor.
Továbbá husvét, pünkösöd, karácsonykor a perselypénz
1/3 része. Kétszobás lakás, konyha, melléképületek s házi
kert. Ezekért köteles a tanító szobát takarítani, osztály-
tanító hiányában a tanulókat törvényes uton-módon tani-
tani, kántori teendőket végezni, amiben segíti az osztály-
tanító. Ha gyermek nincs, az oltárnál ministrálni, sekres-
tys akadályoztatása esetén mise előtt a papot felöltöz-
tetni, betegekhez elkísérni még éjjel is. A kellőleg fölszerelt
kérvények **Márkus Márton** plébános címére küldendők.
A pályázat lejár **junius 11-én.** Próbaorgonálás és válasz-
tás **junius 15-én.** Állás aug. elejére elfoglalandó. 165 1—2

Kalocsai érseki megye.

Magyarkanizsára (Szeged mellett) róm. katolikus
kántorsegédet keresek. Fizetése: havonként utólag husz
korona, ellátással, mosás nincs. Gyertyajövedelem is van.
Azonnal elfoglalható. 161 2—2

Figyelmeztetés sertésvész-ügyben!

Alulírt, mint a sertésvész elleni öv- és tápszer fel-
találója, tisztelettel kérem a fido plébános és tanító
urakat, mint a népek jóakaróit, hogy most, midőn a
sertésvész mindenfelé erősen pusztít, ajánlják a gaz-
dáknak a **Simay-féle sertésorvosságot**, amelynek
jóságáról múlt évben ezer és ezer gazda tett a minisz-
térium előtt bizonyosságot, de övakodjék mindenki az
ügynököktől, a hamis hirdetésektől és a **nem Mono-**
ron készített sertésvész elleni szertől, mert az — bár
Simay-félenek hirdetik — csak utáztat, hamisítvány.
Okosan cselekszik, aki a betegséget megelőzi e szer-
rel: a beteg állatnak **gyógyszer, az egészségesnek**
övszer! Egy beteg sertésnek meggyógyítására egy
üveg szükséges. Az előállítás költsége, vagyis az anyag
árának beküldése után (1 üveg 1 korona) bárkinek
megkészítem és megküldöm a kívánt mennyiséget
kísérletezés céljából. Sok ezer gazdán segitettem 3 év
óta és szívesen segíték a jövőben is!

Jutalmul a gazdaközönség elismerését kérem!

Simay Gyula,
Monor (Pestm.).

(160—1)

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett ca. és kir.
udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a **Szentsír**
lovagja, a **Ferenéz József-rend** lovagja.

A párisi és bécsi világhírlapokon
stb. helyről kitüntetve.

Legolcsobb árban és ked-
vező fizetési feltételek mel-
lett kiváló tiszta legayo-
mású csőrendszerint (pneu-
matikai) tartós, nemes-
hangú orgonákat szállít. 30
évtől 80 orgonát szállított.
Mindennemű orgonajavítá-
sokat és hangolásokokat a leg-
merészelebb árban és legki-
smeretes pontossággal tes-
teszt. Orgona jokban tar-
tása merészelebb árban elvál-
laltatik. Tervezettek és raj-
zok kívánatra díjtalanul.

Családi Regénytár.

A Szent-István-Társulat kiadása.

Regények és elbeszélések gyűjteménye a katolikus műveit közönség számára. — Eddig következő kötetek jelentek meg.

I. és II. kötet.

Germaine eszménye

Regény. — Irta *Montai Mária*.
Fordította *Szentanna*.

D'Arbout ezredes három párbaja

Elbeszélés. — Irta *Beaumont d'Hagerne*.
Fordította *dr. Rada I.*

III. kötet.

Utak az életben

Elbeszélések. — Irta *Cyprien*.

IV. kötet.

Filemon ezredes

Elbeszélés. — Irta *C. De Lamarandé*.
Fordította *A. Földi*.

Hol a boldogság?

Elbeszélés. — Irta *Minna Canth*.
Fülből fordította *Bán A.*

V. és VI. kötet.

Eszter

Eredeti irányregény az alkoholizmus ellen. — Irta *X. ... grófné*.

VII. és VIII. kötet.

Éliane

Regény. — Irta *Gaetan Agostini*.
Fordította *dr. Rada I.*

IX. kötet.

Rajzok a kuruc világból

Irta *Kincs István*.

X., XI. és XII. kötet.

A vértanu szelleme

Történelmi regény. — Irta *Füti Károly*.

XIII. kötet.

Ugy, amint volt

Elbeszélések. — Irta *Büttner Julia*.

XIV. kötet.

A Mária-kép

Elbeszélés. — Irta *Boul M.*
Fordította *Székely János*.

XV. kötet.

Anyaföldön

Elbeszélések. — Irta *Cyprien*.

XVI. és XVII. kötet.

Don Luis Coloma elbeszélései

Spanyol eredeti után fordította
János Bernárdin.

XVIII. kötet.

A kékruhás asszony

Irta *Czapodi István*.

Psyche lámpája

Elbeszélés. — Irta *Lion de Tinsau*.
Fordította *A. ...*

XIX. kötet.

Hric és az úrfi

Elbeszélés. — Irta *dr. Franko István*.
Fordította *Zsátkorcs Kálmán*.

XX., XXI., XXII. és XXIII. köt.

A leánymamák fia

Víg regény. — Irta *Kincs István*.

XXIV. és XXV. kötet.

A hiábavaló gazdagság

Irta *Jeanne Mairet*. Francia eredetiből
fordította *dr. Rada István*.

Az utolsó betét

Elbeszélés. — Irta *Mrs. Bartle Teeling*.
Angolból fordította *G. M.*

XXVI. kötet.

Falusi történetek

Elbeszélések. — Irta *Vértesy Gyula*.

XXVII. kötet.

Az ezer tó országából

Finn elbeszélések. — Finn eredetiből
fordította *Bán Aladár*.

XXVIII. és XXIX. kötet.

Budai históriák

Irta *Tarczai György*.

XXX. kötet.

A Karassó mellől

Elbeszélések. — Irta *Neumayer K. D.*

XXXI. és XXXII. kötet.

Két világ között

Regény. — Irta *Andor József*.

XXXIII. és XXXIV. kötet.

Masolino

Regény Zsigmond király korából.
Irta *Tarczai György*.

XXXV. és XXXVI. kötet.

Küzdelmek

Olasz regény. — Irta *Enrico Castelnuovo*. Ford. *M. Hrabovszky Julia*.

XXXVII. kötet.

A méltóságos asszony emberei

Elbeszélések. — *G. Büttner Julia*.

XXXVIII. és XXXIX. kötet.

Sampaulo grófné

Angol regény. — Irta *Henry Harland*.
Ford. *G. M.*

XL. kötet.

A zengő hegy

Békkvideki históriák. — Irta *Tarczai György*.

XLI., XLII. és XLIII. kötet.

A műlovas leánya

Regény. — Irta *bárá Brackel Ferdinande*. Fordította *dr. Rada I.*

Egy
kötet
ára

1
korona.

A „Családi Regénytár“ egyes kötetei külön is megrendelhetők a

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

könyvkereskedésében

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz.